

Voor het goede doel – Een goed gesprek over doelen als sleutel tot transformatie

Deel 5 blogreeks 'Toekomst van de Jeugdhulp'

Hoe staat het ervoor met jouw goede voornemens? Alles behaald in 2018 en vol vertrouwen aan de slag in 2019? Of toch niet? Dan ben je niet de enige. Mensen behalen vaak hun doelen niet, ook al willen ze dat wel. Ook bij de ondersteuning van cliënten, leerlingen en inwoners zien we soms minder resultaat dan gewenst. Om goed aan te sluiten bij wat belangrijk is voor degene om wie het gaat, is het stellen van de juiste en meetbare doelen essentieel. Ik raak er steeds meer van overtuigd dat een goed gesprek over doelen de sleutel is tot positieve verandering.

Veiligheid, gezondheid, ontwikkelingskansen, zelfredzaamheid, participatie en sociaal netwerk. Er is geen gebrek aan deze termen in beleidsplannen en overleggen. Het daadwerkelijk verbeteren van het dagelijks leven of de maatschappelijke positie van mensen vraagt meer. Concretiseren, (helpen) organiseren en samenwerken bijvoorbeeld: relevante doelen formuleren vanuit snappen wat belangrijk is en hoe het werkt en aan die doelen werken, liefst in goede samenhang. Daarbij zijn integrale samenwerkingsverbanden behulpzaam.

Doelen kunnen verbinden, committeren en concretiseren

In goede voorbeelden van transformatie springt vaak commitment ten aanzien van een gemeenschappelijk doel van de samenwerkingspartners in het oog. Dat geldt zowel op het niveau van degene om wie het gaat en de begeleider/hulpverlener als op het niveau van samenwerkende professionals en organisaties. Er is al veel in beweging, illustreren ook de interviews in de [Toekomst van de jeugdhulp - Transformatie door de ogen van bestuurders en professionals](#).

Ik zie doelen steeds belangrijker worden in hulp en ondersteuning. In keukentafelgesprekken, start-, integrale hulp- en perspectiefplannen en andere intakes gaan we toenemend op zoek naar wat degene om wie het gaat wil en nodig heeft. Ook staan we voor het SMART formuleren van doelen. Doelen vormen de basis voor hoe wij of

eigenlijk – steeds meer beoogd – degenen om wie het gaat aan de slag gaan. Diezelfde doelen zijn onmisbaar voor het vaststellen van wat bereikt is en wat nog aandacht behoeft op casusniveau en voor het meten van effectiviteit op interventieniveau. Dat staat of valt weer met de aansluiting en kwaliteit van de doelen en hoe de doelen gevolgd en geëvalueerd worden. En juist dat blijkt nog wel een aandachtspunt te zijn, zie onder andere het onderzoek naar zelforganisatie ([publieksversie](#) | [rapport](#)).

Kwaliteit van doelen en doelrealisatie kun je verbeteren via doelenkennis en een goed gesprek

Uit sociaalpsychologisch onderzoek blijkt dat het behalen van doelen het meest kansrijk is als doelen aansluiten bij intrinsieke motivatie en voorzien zijn van implementatie-intenties, oftewel: als mensen het doel zelf echt willen bereiken en als zij goed weten hóé zij het kunnen bereiken en dit voorbereid hebben. Willen is niet genoeg voorbereiding, en zelfs een SMART formulering niet, zeker bij doelen die meerdere mensen raken, nieuw gedrag vereisen en waarvoor de situaties waarin dat gedrag vertoond moet worden niet te plannen zijn. Anticiperen op die situaties in je brein helpt dan om die situaties te herkennen en effectief te zijn. Ik heb deze methode weleens een 'doelenplan' genoemd.

Hoe goed een doel echter ook geformuleerd en voorbereid is, het gesprek dat eraan voorafgaat is misschien nog wel het meest bepalend. Slagen we erin de vraag achter de vraag te vinden, tot de kern te komen van wat waarde heeft voor degene om wie het gaat? En lukt het ook om tot gedragen doelen te komen als er niet direct een hulpvraag is, of als er vanuit veiligheidsoogpunt voorwaarden zijn? Het is de kunst om ook dan tot een goed gesprek en goede doelen te komen.

Een aantal jaren liet ik masterstudenten na een doelencollege volgens deze methode een persoonlijk doel stellen en na vier maanden evalueren. Dit bracht hen tot het inzicht dat wat zij van hun cliënten vragen nog niet zo gemakkelijk is, zowel wat betreft goed formuleren van doelen als het behalen ervan. Tegelijkertijd hadden zij veel aan de werkwijze. Bij nader inzien had ik ze misschien ook het gesprek meer met elkaar moeten laten voeren. Ook getrainde jeugdhulpverleners die met het doelenplan gewerkt hebben gaven aan dat het helpend was, voor henzelf en ook voor pubers en bij doelen die gedragsverandering beogen. Bij hen zag ik vaak al indrukwekkende capaciteiten om snel contact te maken, vertrouwen te wekken en de wezenlijk belangrijke thema's bespreekbaar te maken, zowel verbindend als confronterend.

Ik daag je uit eens door deze bril naar jouw professionele en persoonlijke doelen te kijken. En eigenlijk mijzelf ook. Deze aanpak weer eens oppoetsen en ten goede laten komen van mijn doelen en aan anderen die hun doelen beter willen behalen: dat is nou mijn doel voor dit jaar!

Meer informatie

Voor meer informatie en voor het maken van een (vrijblijvende) afspraak kunt u contact opnemen met [Channa Al](#), senior adviseur, via telefoonnummer 06 - 10 42 58 92 of per e-mail naar channa.al@bmc.nl.

Channa Al

senior adviseur

channa.al@bmc.nl

06 - 10 42 58 92

www.bmc.nl